

Vergi Məcəlləsinə 2017-ci ildən qüvvəyə minmiş dəyişikliklər və bununla bağlı həmin tarixdən tətbiq edilən "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunu barədə

Nağd hesablaşmaların məhdudlaşdırılması

Azərbaycan Respublikası ərazisində mülki dövriyyənin iştirakçıları arasında aparılan əməliyyatların və hesablaşmaların şəffaflığının artırılması, istehlakçıların hüquqlarının müdafiəsinin təmin edilməsi, nağd pul hesablaşmalarının nağdsız hesablaşmalarla əvəzlənməsini stimullaşdırılması, pul dövriyyəsinin tənzimlənməsi, bank sisteminin inkişafı məqsədi ilə bu sahədə "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Qanun təsdiq edilmiş, eyni zamanda Vergi Məcəlləsində də müvafiq əlavə və dəyişikliklər edilmişdir.

Nağdsız hesablaşmalar dedikdə, aşağıdakılar nəzərdə tutulur:

✓ bir şəxsin bank hesabından digər şəxsin bank hesabına köçürülməklə (o cümlədən ödəniş alətləri (ödəniş kartları, ödəniş tapşırığı və s.) və ödəniş vasitələri (mobil telefon aparatları, kompyuter və digər avadanlıqlar) ilə həyata keçirilən hesablaşmalar;

✓ ödəniş terminalları ilə həyata keçirilən hesablaşmalar;

✓ birbaşa nağd qaydada satıcının bank hesabına köçürülməklə həyata keçirilən hesablaşmalar.

Əgər hesablaşmalar hər iki tərəf vergi ödəyici olan şəxslər arasında aparılırsa, bu zaman nağdsız ödəniş yalnız yuxarıdakı birinci abzasda qeyd olunan formada həyata keçirilə bilər.

Qanuna əsasən:

Qanun təsdiq edilməmişdən əvvəl vergi ödəyicisi ay ərzində heç bir məhdudiyət qoyulmadan istənilən məbləğdə nağd qaydada hesablaşmalar üzrə ödənişlər apara bilirdisə, yeni tətbiq edilən Qanuna əsasən vergi ödəyicilərinin statusundan asılı olaraq təqvim ayı ərzində ümumi məbləği aşağıda qeyd edilən məbləğdən artıq olan hesablaşmalar üzrə ödənişlərin yalnız nağdsız qaydada həyata keçirilməsi müəyyən edilmişdir:

*✓ ƏDV məqsədləri üçün qeydiyyatda alınmış və vergi tutulan əməliyyatlarının həcmi ardıcıl 12 aylıq dövrün istənilən ayında (aylarında) 200 min manatdan artıq olan ticarət və ictimai iaşə fəaliyyəti ilə məşğul olan vergi ödəyicilər **30.000 manatdan**;*

Vergi ödəyicilərinə xidmət və şəffaf vergi partnyorluğu departamenti tərəfindən hazırlanmışdır

✓ *Digər vergi ödəyiciləri 15.000 manatdan.*

QEYD: Qanun ƏDV məqsədləri üçün qeydiyyatata alınmış və vergi tutulan əməliyyatlarının həcmi ardıcıl 12 aylıq dövrün istənilən ayında (aylarında) 200.000 manatdan artıq olan vergi ödəyicilərinə münasibətdə 2017-ci il yanvarın 1-dən, digər vergi ödəyicilərinə münasibətdə isə 2017-ci il aprelin 1-dən qüvvəyə minir.

Bunlarla yanaşı qanunda aşağıdakı hesablaşmaların **yalnız nağdsız qaydada** həyata keçirilməsinə dair tələblər müəyyən edilmişdir:

✓ *inzibati cərimələr, maliyyə sanksiyaları, vergilər, gömrük rüsumları və yığımları, faizlər;*

✓ *lizinq əməliyyatları üzrə borcların ödənilməsi və kreditlərin verilməsi, sığorta ödənişləri;*

✓ *dövlət orqanlarına, dövlət mülkiyyətində olan və paylarının (səhmlərinin) nəzarət zərfi dövlətə məxsus olan hüquqi şəxslərə, büdcə təşkilatlarına və publik hüquqi şəxslərə ödənilən xidmət haqları və digər yığımlar;*

✓ *stasionar telefon xidmətləri və kommunal xərclər;*

✓ *vergi ödəyicilərinə faizsiz pul vəsaitlərinin və digər ayırmaların ödənilməsi və qaytarılması;*

✓ *dövlət satınalma müqaviləsi üzrə əldə olunan vəsaitin istifadəsi (xərclənməsi);*

✓ *təhsil haqlarının ödənilməsi;*

✓ *turagentlərə ödənişlər.*

Eyni zamanda əməliyyatlarının həcmi ardıcıl 12 aylıq dövrün istənilən ayında (aylarında) **200.000 manatadək** olan pərakəndə ticarət, iaşə və xidmət sahəsində fəaliyyət göstərən şəxslər istisna olmaqla, digər şəxslər tərəfindən ödənilən əmək haqları (o cümlədən, işəgötürən tərəfindən ödənilən, qanunvericiliklə müəyyən edilmiş digər ödənişlər), pensiya, təqaüd, maddi yardım, müavinətlər (o cümlədən, birdəfəlik müavinətlər), kompensasiyalar və təzminatlar **yalnız nağdsız** qaydada aparılmalıdır.

Qeyd edilənlərlə yanaşı banklardan nağd pul vəsaitlərinin çıxarılmasının məhdudlaşdırılması məqsədilə hüquqi şəxslər və fərdi sahibkarlar tərəfindən pul vəsaitlərinin nağd qaydada bank hesablarından çıxarılmasına görə banklar və poçt rabitəsinin milli operatorları tərəfindən **1 faiz** dərəcəsi ilə **sadələşdirilmiş verginin** tutulmasına və hesabat ayından sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq hesablanmış vergini bəyan etməklə dövlət büdcəsinə köçürülməsinə dair **Vergi Məcəlləsinə 16.1.11-8-ci, 150.1.12-ci 150.3.-3-cü və 220.12-ci maddələr** əlavə edilmişdir.

Nəzərə almaq lazımdır ki, nağd qaydada xərclərin çəkilməsinə məhdudliyyətin qoyulması və pul vəsaitlərinin nağd qaydada bank hesablarından çıxarılmasına görə

Vergi ödəyicilərinə xidmət və şəffaf vergi partnyorluğu departamenti tərəfindən hazırlanmışdır

1 faiz dərəcə ilə sadələşdirilmiş verginin tutulması vətəndaşlara deyil, yalnız vergi ödəyicilərinə münasibətdə tətbiq olunacaqdır.

Qanunun tələblərinin pozulmasına görə tətbiq olunan maliyyə sanksiyaları

Bu Qanunun tələblərinin pozulmasına görə, yəni “Nağdsız hesablaşmalar haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanunu ilə nağd qaydada həyata keçirilməsi məhdudlaşdırılan əməliyyatların nağd qaydada həyata keçirilməsinə görə malı (iş, xidməti) təqdim edən vergi ödəyicilərinə qanunvericilik pozulmaqla aparılan əməliyyatın ümumi məbləğinə aşağıdakı maliyyə sanksiyalarının tətbiq edilməsi məqsədilə Vergi Məcəlləsinə **58.7-1-ci maddə** əlavə edilmişdir:

- ✓ *təqvim ili ərzində belə hala birinci dəfə yol verdikdə aparılan əməliyyatların 10 faizi,*
- ✓ *təqvim ili ərzində ikinci dəfə yol verdikdə aparılan əməliyyatların 20 faizi,*
- ✓ *təqvim ili ərzində üç və daha çox dəfə yol verdikdə isə aparılan əməliyyatların 40 faizi miqdarında maliyyə sanksiyası tətbiq edilir.*

Bu dəyişikliklər bütövlükdə ölkədə nağdsız əməliyyatların həcmnin artmasına, bankların maliyyə vəziyyətinin yaxşılaşmasına, onların likvidliyinin təmin edilməsinə, pul dövriyyəsinin tənzimlənməsinə, büdcə vəsaitlərinin xərclənməsində şəffaflığın təmin edilməsinə, əmək haqlarının və digər ödənişlərin leqallaşmasına və nəticədə ölkənin beynəlxalq reytinginin daha da artırılmasına şərait yaradacaqdır.

Nağd ödənişlərin məhdudlaşdırılması dünyanın əksər ölkələrinin, o cümlədən Fransa, İtaliya, İspaniya, Belçika, Çexiya, Slovakiya, Qazaxıstan və sair dövlətlərin qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuşdur.